

**КИЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ АРХІТЕКТУРИ, БУДІВНИЦТВА
ТА УПРАВЛІННЯ**

Циклова комісія

206 «Зелене будівництво і садово-паркове господарство»

Відділення технологічне

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

 Тетяна КОСА

«29» 08 2025р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ З БОТАНІКИ

Галузь знань **20 Аграрні науки та продовольство**

Спеціальність **206 Садово-паркове господарство**

Освітньо-професійна програма **Зелене будівництво і садово-паркове
господарство**

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**

КИЇВ - 2025

Робоча програма навчальної практики з ботаніки для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеню фаховий молодший бакалавр

Галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

Спеціальність 206 Садово-паркове господарство

Освітньо-професійна програма Зелене будівництво і садово-паркове господарство

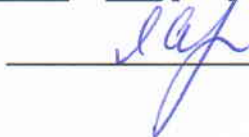
Робочу програму навчальної практики уклали: **Гнатюк Алла Миколаївна**, к.б.н., викладач вищої категорії

Робочу програму навчальної практики з ботаніки:

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії 206 «Зелене будівництво і садово-паркове господарство»

Протокол № 2 від « 27 » серпня 2025 року

Голова циклової комісії

Галина ЯВОН

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

«27» серпня 20__ року

Світлана МОСОЛОВА

Розглянуто

Методист коледжу

«28» 08 2025 року

Ірина ТИМОШЕНКО

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від « 28 » 08 2025 року

Голова методичної ради

Тетяна КОСА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Назва навчальної дисципліни	Навчальна практика з ботаніки
Статус	обов'язкова компонента освітньо-професійної програми
Форма навчання	денна
Мова викладання	українська
Кількість кредитів ЄКТС/годин	1,5 / 45
Індивідуальне завдання (курсний проект, курсова робота)	звіт з практики
Форма контролю	диференційований залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Навчальна практика проводиться після закінчення теоретичного курсу по даній дисципліні згідно з діючими навчальними планами, положеннями про проведення практики.

Метою проходження ботанічної практики є закріплення знань про рослини, отримані у курсі теоретичної підготовки з предмету «Ботаніка» освітньо-професійної програми «Зелене будівництво і садово-паркове господарство» та застосування отриманих знань і навичок як основи для подальшого вивчення наступних спеціальних дисциплін курсу підготовки фахових молодших бакалаврів.

Завдання навчальної практики з ботаніки навчити розрізняти основні види рослин флори Києва та Київської області, життєві форми рослин та визначати таксономічні категорії із використанням визначників рослин. Під час практики студенти знайомляться переважно з трав'янистими рослинами, що квітуть у період проходження практики. Освоюють основи збору рослин, їх гербаризації та ідентифікації. Навчаються впізнавати основні види аборигенних та культивованих рослин, адвентивних видів та бур'янів.

Процес проведення практики спрямований на формування елементів наступних **компетентностей:**

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК7. Здатність вчитись і оволодівати сучасними знаннями;

ЗК8. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК2. Здатність проводити інвентаризацію зелених насаджень та підбирати асортимент рослин для різних ґрунтово-кліматичних зон України;

СК7. Здатність вирощувати та розмножувати садивний матеріал декоративних рослин у відкритому і закритому ґрунті;

СК8. Здатність визначати бур'яни, шкідники, хвороби декоративних рослин та підбирати засоби боротьби з ними;

У результаті проведення практики формуються **програмні результати навчання відповідно до ОПП:**

РН1. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для розв'язання практичних ситуацій у сфері садово-паркового господарства.

РН2. Вільно спілкуватися державною мовою усно і письмово, у тому числі з професійних питань.

РН4. Знаходити, збирати, впорядковувати та застосовувати фахову інформацію з різних джерел.

РН26. Використовувати знання в галузі організації і ведення господарства в приміських зелених зонах, проводити заходи щодо підвищення стійкості лісопаркових ландшафтів до впливу рекреаційного навантаження.

Очікувані результати проведення практики:

У результаті проходження практики студент має

- розрізняти основні життєві форми рослин, рослини природної флори, адвентивні рослини, рослини культурної флори, бур'яни;

- освоїти основи збору рослин для гербарію, та його оформлення;

- вміти встановити родову та видову приналежність рослини, використовуючи визначники рослин;

- навчитися впізнавати основні види аборигенних та культивованих рослин, адвентивних видів та бур'янів флори Києва та Київської області, знати їх наукові назви.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

1 день - Ознайомлення із завданнями та метою практики. Інструктаж із техніки безпеки. Ознайомлення із флорою і рослинністю території. Основні групи корисних рослин, бур'яни. Збір матеріалу для гербарію (фото чи зразків).

2 день - Основні етапи створення гербарію. Види гербаріїв. Інші ботанічні колекції. Збір матеріалу для гербарію (фото чи зразків).

3 день - Визначники, принципи роботи з ними. Визначення родин вищих рослин за фото, гербарними зразками чи живими екземплярами. Визначення роду і виду, вивчення назв рослин.

4 день – Основні морфологічні ознаки видів і родів рослин. Життєві форми рослин, Таксономічно значимі ознаки рослин. Визначення видів рослин, вивчення назв.

5 день - Оформлення звіту. Складання заліку.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Денна форма навчання

Назви роботи	Кількість годин						Рекомендовані джерела інформації
	Денна форма навчання						
	усього	у тому числі					
		лекц.	практ.	лабор	семін	самост	
1	2	3	4	5	6	7	8
2-й рік навчання, 4 семестр							
1. Ознайомлення із завданнями та метою практики. Інструктаж із техніки безпеки. Збір матеріалу для гербарію (фото чи зразків).	9	-	4	-	-	5	Собко В.Г., Мордатенко Л.П. Визначник рослин Київської області. — К.: Фітосоціоцентр, 2004. — 42 с.
2. Основні етапи створення гербарію. Типи гербаріїв. Інші ботанічні колекції. Збір матеріалу для гербарію (фото чи зразків).	9	-	4	-	-	5	Собко В.Г., Мордатенко Л.П. Визначник рослин Київської області. — К.: Фітосоціоцентр, 2004. — 42 с. Інформаційні ресурси
3. Визначники, принципи роботи з ними. Визначення родин вищих рослин за фото, гербарними зразками чи живими екземплярами. Визначення роду і виду, вивчення назв рослин.	9	-	3	-	-	6	Собко В.Г., Мордатенко Л.П. Визначник рослин Київської області. — К.: Фітосоціоцентр, 2004. — 42 с. Інформаційні ресурси
4. Основні морфологічні ознаки видів і родів рослин. Життєві форми рослин, Визначення видів рослин, вивчення назв.	9	-	3	-	-	6	Собко В.Г., Мордатенко Л.П. Визначник рослин Київської області. — К.: Фітосоціоцентр, 2004. — 42 с. Інформаційні ресурси
5 Оформлення звіту. Складання заліку.	9	-	4	-	-	5	-
Разом	45		18			27	-

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Які види рослин присутні у вашому гербарії (фотогербарії)?
2. Продемонструйте 50 визначених вами рослин у вашому гербарії (фотогербарії).
3. До яких родин відносяться види зібраних вами у гербарій (фотогербарій) рослин?
4. Назвіть 10 видів рослин природної флори України.
5. Назвіть 10 видів тривіальних адвентивних рослин флори Києва і області.
6. Назвіть по 10 видів рослин різних життєвих форм.
7. Назвіть 10 видів культурної флори, які ви зібрали до свого гербарію (фотогербарію).
8. Які програми (додатки) чи визначники ви використовували для ідентифікації рослин?
9. Що таке «бінарна номенклатура»?
10. Чи є серед рослин вашого фотогербарію (гербарію) рідкісні види рослин?
11. Які критерії для визначення виду рослин ви використовували?
12. Що таке вид рослини? Наведіть приклади.
13. Чим відрізняються види від сортів рослин? Наведіть приклади.

6. ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ТА МЕТОДИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Технології навчання:

У процесі проведення навчальної практики для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачено застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких:

- словесний метод (співбесіда)
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод
- робота з навчальною літературою (складання звіту);
- самостійна робота.

Методи оцінювання:

- усне опитування;
- презентації виконаних завдань;
- захист практичних;
- залік.

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

7.1. Шкала оцінювання результатів навчання за національною системою :

Національна шкала	Теоретична підготовка	Практичні уміння та навички
«Відмінно»	<p>Здобувач виявляє повне розуміння матеріалу; розрізняє основні життєві форми рослин, рослини природної флори, адвентивні рослини, рослини культурної флори, бур'яни; освоїв основи збору рослин для гербарію, та його оформлення; вміє встановити роду та виду приналежність рослини, впізнає основні види аборигенних та культивованих рослин, адвентивних видів та бур'янів флори Києва та Київської області, знає їх наукові назви.</p>	<p>Здобувач самостійно правильно виконує практичні завдання, здатний проаналізувати та узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних завдань студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу, його дії вирізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.</p>
«Добре»	<p>Здобувач дає відповідь, що задовольняє ті ж вимоги, що й оцінка «відмінно», але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача; допускає поодинокі недоліки у визначенні видів рослин, їх назвах.</p>	<p>Здобувач самостійно виконує практичні завдання, володіє базовими навичками з виконання практичних завдань, може самостійно виконати завдання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату.</p>
«Задовільно»	<p>Здобувач знає основні життєві форми рослин, відрізняє рослини природної флори, адвентивні рослини, рослини культурної флори, бур'яни; розуміє основи збору рослин для гербарію; вміє встановити родину та рід рослини, допускає помилки при визначенні видів, знає українські назви поширених рослин до роду.</p>	<p>Здобувач був присутнім на практиці більше, ніж половину годин. Може виконати найпростіші типові завдання за зразком, але викладає матеріал не досить повно і допускає виправлення, помилки у виконанні практичних завдань. Може робити висновки, але не розуміє</p>

		достатньою мірою мету роботи.
«Незадовільно»	Здобувач не розрізняє основні життєві форми рослин, рослини природної флори, адвентивні рослини, рослини культурної флори, бур'яни; не освоїв основи збору рослин для гербарію, та його оформлення; не вміє встановити роду та виду приналежність рослини, не впізнає поширені види рослин. Відтворення навчального матеріалу елементарне, фрагментарне, у відповіді відсутня самостійність.	Здобувач був відсутній на практиці більше, ніж половину годин, допускає грубі помилки при виконанні практичних завдань; виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу

7.2. Шкала оцінювання результатів навчання за системою ЄКТС:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінки за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю недоліків)
67-74	задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ:

Основні джерела інформації:

1. Собко В.Г., Мордатенко Л.П. Визначник рослин Київської області. — К.: Фітосоціоцентр, 2004. — 42 с.
2. Навчально-польова практика з ботаніки. Методичні вказівки по організації самостійної роботи студентів заочної форми навчання за спеціальністю “біологія та основи екології”/ *Упорядники О.В. Лукаш, Ю.О. Карпенко.* — Чернігів, 2000.— 28 с.

Допоміжні джерела інформації:

3. Определитель высших растений Украины/ Д.Н. Доброчаева и др. — Киев: Наук. думка, 1987. — 548 с.
4. Єлін Ю.Я., Оляницька Л.Г., Івченко С.І. Шкільний вазначник рослин: Довідник. — К.: Рад. шк., 1988. — 368 с.

Інформаційні ресурси:

1. <https://www.inaturalist.org/>
2. <https://www.ukrbin.com/>
3. <https://identify.plantnet.org/uk>
4. <https://powo.science.kew.org/>

9. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ

Навчальний рік	Зміст внесених змін та доповнень	Номер протоколу засідання циклової комісії	Підпис голови циклової комісії